

4.6.2020

Julkinen

Datatalouden toimeenpano- ja seurantaryhmän 2. kokous

Aika	Tiistai 12.5.2020 klo 13.30-15.00	
Paikka	Skype	
Osallistujat	Maria Rautavirta, pj.	LVM
	Lotta Engdahl, siht.	LVM
	Maria Riihimäki, siht.	LVM
	Petri Räsänen	TEM
	Antti Eskola	TEM
	Anna Vuopala	OKM
	Aulikki Pakanen	PLM
	Petri Kuurma	UM
	Minna Bloigu	SM
	Juhana Rautiainen	YM
	Olli-Pekka Rissanen	VM
	Sari Palojoki	STM
	Kristiina Pietikäinen	EUE
	Jonna Lehtinen	EUE
	Laura Halenius	Sitra
	Jaana Sinipuro	Sitra
	Mikael Rinnetmäki	MyData Global
	Viivi Lähteenoja	MyData Global

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Maria Rautavirta avasi kokouksen. Hyväksyttiin kokouksen asialista.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin 8.4.2020 pidetyn kokouksen muistio sillä muutoksella, että kokouksen osallistujiksi lisättiin Petri Kuurma ja Aulikki Pakanen.

3. Tilannekatsaus ja ajankohtaiset

a. Draft Council Conclusions on Shaping Europe's Digital Future –versio 2

Kristiina Pietikäinen kertoi neuvoston sihteeristön kokoustaneen Kroatian neuvostopäätelmistä viikolla 19. Uusi konsolidoitu versio neuvostopäätelmistä lähetetään viikolla 20. Pietikäinen arvioi, että neuvostopäätelmille järjestetään vielä sen jälkeen yksi kommentointikierrös. Päätelmille ei järjestetä työryhmäkäsittelyä, vaan asia käsitellään kirjallisessa menettelyssä. Varmaa tietoa siitä, menevätkö neuvostopäätelmät Coreper –käsittelyyn, ei vielä ole.

b. Konsultaatiovastaukset datastrategiasta ja tekoälyn valkoisesta kirjasta

Liikenne- ja viestintäministeriön laatimat konsultaatiovastaukset datastrategiasta pohjautuvat pitkälti E-kirjeeseen E 24/2020 vp. Datastrategiaa koskeva komission kuulemislomake löytyy työryhmän Tiimeri-tilasta, jossa kaikki työryhmän jäsenet voivat kommentoida vastauksia kuulemislomakkeeseen. Kommentit pyydetään lisäämään 15.5.2020 mennessä.

Datastrategiaa koskevan kuulemislomakkeen lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö on valmistellut kuulemislomaketta täydentävää ja datan hallintamallia käsittelevää non-paperia, joka löytyy myös Tiimeri-tilasta. Non-paper on toistaiseksi vielä kesken, koska sitä varten odotetaan lisäselvitystä. Työryhmälle on varattu viikko 21 aikaa kommentoida non-paperia.

Petri Räsänen kertoi tekoälyn valkoisen kirjan konsultaatiovastauksista. Uusi määräpäivä tekoälyn valkoisen kirjan kuulemiselle on 14.6.2020. Uusi aikataulu tekoälyn toimintasuunnitelman päivitykseen on vuoden 2021 ensimmäisen kvartaali. Työ- ja elinkeinoministeriössä on tultu siihen päätökseen, että tekoälyn konsultaatiovastaukset muotoillaan pitkälti E-kirjeen E 24/2020 vp linjausten pohjalta.

Tekoälyn valkoista kirjaa koskevan kuulemislomakkeen lisäksi työ- ja elinkeinoministeriössä on valmisteltu tekoälyyn liittyvää non-paperia. Kuulemislomake ja non-paper löytyvät Tiimeri-työtilasta. Työryhmän jäsenten kommentit kyseisiin asiakirjoihin pyydetään lisäämään 15.5.2020 mennessä.

c. Jatkotoimenpiteet

Maria Rautavirta kertoi, että Suomi on suunnitellut datan hallintamalliin liittyvän workshopin järjestämistä jäsenvaltioille. Suomi on lähettänyt asiasta epävirallisen kyselyn Saksalle ja Kroatialle. Toiveena olisi, että asiasta saataisiin jonkinlaista jäsenvaltioiden välistä keskustelua aikaiseksi, jotta kuultaisiin myös muiden jäsenvaltioiden näkemyksiä.

Kristiina Pietikäinen ilmoitti, että vielä toistaiseksi ei ole tietoa siitä, kuinka teletyöryhmän kokoontumiset tullaan järjestämään.

Anna Vuopala kertoi tekijänoikeusasioiden neuvottelukunnan kokonaisuudesta, jossa tekijänoikeussidosryhmät kokoontuvat. Seuraava neuvottelukunnan kokous voitaisiin mahdollisesti pitää etäkokouksena kesäkuun alussa. Lähestymistapa datan hallintamalliin olisi erittäin tärkeä saada keskusteluun mukaan.

d. Muut ajankohtaiset

Maria Rautavirta kertoi, että toissa viikolla on perustettu digitaaliset keinot koronaviruskriisin jälkihoidossa –työryhmä. Työryhmässä ovat edustettuina kaikki keskeiset ministeriöt ja sidosryhmät. Työryhmä valmistelee analyysia digitalisaation keinoista ja havainnoista koronaviruskriisin osalta sekä arvioi keinoja, joita voitaisiin vakiinnuttaa käytäntöön. Kyseinen työryhmä

kokoontuu toukokuun loppupuolelle asti siten, että toukokuun viimeisenä päivänä työryhmä antaa loppuraporttinsa. Työryhmässä on saatu erittäin hyvää aineistoa ja analysointia aikaiseksi.

Mikael Rinnetmäki ilmoitti, että datatalouden toimeenpano- ja seurantaryhmän Tiimeri-työtilasta löytyy nyt oma kansio ja asiakirjoja aiheesta Workshop on labels for or certification of providers of technical solutions for data exchange. Kyse on komission videokonferenssina järjestettävästä työpajasta, jossa tarkastellaan sitä, voisiko ja miten dataoperaattoreita sertifioida siten, että sertifiointin avulla käyttäjät tietäisivät, että dataoperaattori toimii tiettyjen periaatteiden mukaisesti.

Maria Rautavirta ilmoitti, että on osallistumassa webinaarisarjaan, jossa käsitellään pilviarkkitehtuuria.

4. Datatalouden toimeenpano- ja seurantaryhmän toimintasuunnitelmaluonnos

Käytiin läpi päivitetty datatalouden toimeenpano- ja seurantaryhmän toimintasuunnitelmaluonnos, joka löytyy työryhmän Tiimeri-tilasta.

Keskusteltiin seuraavasta datatalousfoorumista. Seuraava datatalousfoorumi järjestetään alustavasti 12.6.2020 ja sitä koskevat save the date –kutsut lähetetään lähiaikoina sähköpostitse.

5. “Understanding MyData Operators” white paper (2020) -esittely ja MyData koronatoimenpiteet

Viivi Lähteenoja kertoi MyDatan koronatoimenpiteistä. Tällä hetkellä MyDatalla on kahdeksan eri projektia koronaan liittyvistä toimista. Lisäksi MyData järjestää joka toinen viikko koronaverkkoseminaareja.

Lähteenoja esitteli “Understanding MyData Operators” White paper 2020 –selvityksen, joka on julkaistu viime kuussa ja laadittu yhdessä usean eri toimijan kanssa. White paperissa esitetään alustavat vähimmäisvaatimukset sille, mitä MyData –operaattorina toimiminen edellyttää. Tavoitteena ei ole kehittää ainoastaan yhtä operaattoria, vaan niitä voi olla monta. Esimerkiksi tietyn datan ympärille voi syntyä eri ekosysteemejä, joiden sisällä toimijoita voidaan luvittaa ja roolittaa.

White paperin johtopäätöksinä Lähteenoja esitti, että MyData –operaattorille voidaan asettaa vähimmäisvaatimuksena seuraavat kriteerit: operaattoreiden tulisi olla yhteentoimivia, niiden tulisi sitoutua MyData –periaatteisiin sekä niiden liiketoimintamallin tulisi täyttää läpinäkyvyyden vaatimus ja asettaa ihminen ensisijaiseksi edunsaajaksi.

6. Keskustelua datan hallinnointimallin perusteista

Liikenne- ja viestintäministeriön tavoitteena on luoda kevyt datan hallintamalli, joka luo yhteiset säännöt yritysten ja datalähteiden väliselle toimimiselle. Keskeisinä lähtökohtina datan hallintamallille on kevään aikana

tunnistettu muun muassa datan sisämarkkinat, horisontaalinen datamalli ja yhden luukun periaate. Hallintamallin osalta on arvioita, mitä prinssiippejä tulisi tehdä sitoviksi.

Keskustelussa nousi esille terveysdatan toisiokäyttöön liittyvät eettiset kysymykset. Keskusteluissa todettiin lisäksi, että yhdellä datan hallintamallilla ei välttämättä voida ratkaista kaikkien sektoreiden datan jakamisen haasteita.

Anna Vuopala kertoi datan hallintamallin keskeisestä merkityksestä tekijänoikeuden infrastruktuurin kehittämisessä.

7. Seuraavan kokouksen ajankohta

Seuraava kokous sovittiin alustavasti järjestettäväksi keskiviikkona 10.6 klo 9.00-10.30. Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Jakelu

Datatalouden toimeenpano- ja seurantaryhmä